



Építési és Közlekedési Minisztérium
Építészeti Államtitkárság



ÚJTÍPUSÚ AUTÓPÁLYA PIHENŐHELYEK

ELŐZETES TERVEZÉSI PROGRAM
ÉPÍTÉSZETI HALLGATÓI ÖTLETPÁLYÁZAT

2025

TARTALOMJEGYZÉK

1.	BEVEZETÉS	3
1.1.	A TERVEZÉSI FELADAT	3
1.2.	AZ ÖTLETPÁLYÁZAT	3
2.	TERVEZÉSI KÖRNYEZET ÉS ADOTTSÁGOK	4
2.1.	TERVEZÉSI TERÜLET ALAPADATAI, LEHATÁROLÁSA	4
3.	TERVEZÉSI FELADAT, KÖVETELMÉNYEK	5
3.1.	STRATÉGIAI CÉLKITŰZÉSEK	5
3.2.	ÁLTALÁNOS ÉPÍTÉSZETI KÖVETELMÉNYEK	5
3.3.	ÁLTALÁNOS TÁJÉPÍTÉSZETI KÖVETELMÉNYEK	6
3.4.	MEGVALÓSÍTANDÓ FUNKCIÓK, FŐBB ELEMELK	6
3.5.	TERVEZETT ELEMELK SZAKMAI KÖVETELMÉNYEI	6
3.5.1.	KÖTELEZŐ ELEMELK	6
3.5.2.	BŐVÍTÉS BEMUTATÁSÁHOZ SZÜKSÉGES INFORMÁCIÓK	9

1. BEVEZETÉS

Az Építési és Közlekedési Minisztérium, mint kiíró (a továbbiakban: **Kiíró**) nyílt építészeti, hallgatói ötletpályázatot hirdet az újtípusú autópálya-pihenőhelyek létrehozását célzó beruházás (a továbbiakban: **Beruházás**) tervezésére vonatkozóan.

Magyarországon az autópályák, autóutak melletti pihenőhelyek jelenleg a múlt század kilencvenes éveiben kidolgozott arculatot mutatnak, mind az építészeti megjelenés, mind pedig az elérhető funkciók/szolgáltatások tekintetében. Az egyszerű pihenőhelyek szolgáltatása ivóvízellátás nélküli mosdóépületek és szabadtéri pihenő-étkezőhelyek biztosítására szorítkozik, a szélesebb körű szolgáltatásokat az úgynevezett „komplex” pihenőhelyek nyújtják, amelyek benzinkutak telepítését jelentik. Ezekben általában színvonalasabb mellékhelyiség, akadálymentes mellékhelyiség, ivóvízellátás mellett több esetben található gyorsétterem, kávézó és üzlet, néhol játszótér is; azonban huzamosabb ideig úton lévőknek komolyabb tisztálkodási lehetőség, szállások, éttermek, illetve autósok csupán néhány helyen épültek ki. Az új évezred a közlekedés területén is végbemenő rohamos fejlődés kibővített szolgáltatásokat (pl. elektromos töltők), illetve megújult vizuális megjelenést kíván, amelynek megvalósítása során az épített környezet az úton lévők felé akaratlanul is egyfajta országimázst közvetít. Ezért cél, hogy egységes arculatot, rendezett képet, illetve megfelelő biztonságérzetet nyújtson az átutazók számára.

Jelen ötletpályázat tárgya a magyarországi autópálya-pihenőhelyek közvetlen környezetének átgondolása és az ehhez kapcsolódó építészeti, táj- és szabadterépítészeti megoldásainak koncepcionális tervezése. Jelen pályázatban az M43-as gyorsforgalmi út, Krak-éri pihenőhely helyszínére várjuk az olyan ötleteket, amelyek bármely magyarországi pihenőhely esetében adaptálhatóak lennének. Az ötletpályázat eredménye alapján pilotprojektek valósulhatnak meg hazánkban, amelyek jó mintául szolgálhatnak majd a későbbi autópálya-pihenőhelyek tervezése során.

1.1. A TERVEZÉSI FELADAT

A tervezési feladat fókuszában egy olyan autópálya-pihenőhely megtervezése áll, amely magas építészeti és tájépítészeti minőséggel bír, koncepcionálisan figyelembe veszi a pihenőkkel szemben támasztott optimális funkcionális rendet és működést, valamint megfelel az országimázs elvárásainak és a korszerű építészeti igényeknek is.

Kiemelten fontos, hogy a tervezett pihenőhely konkrét elhelyezkedésétől és méretétől függetlenül egy olyan **típusépületterv** jöjjön létre, melynek alapelemeit felhasználva különböző helyszíneken is alkalmazhatóvá válik. A tervnek figyelembe kell vennie az esetleges kapacitásbővítéssel (vagy éppen csökkentéssel) járó változásokat is, ezekre tekintettel javaslatot kell megfogalmaznia az épületek (moduláris) telepítésére, flexibilis áthelyezhetőségére és a hosszútávú fenntarthatóságra.

1.2. AZ ÖTLETPÁLYÁZAT

A pályázatot a magyar közbeszerzési, illetve tervpályázati jogszabályoknak és a Magyar Építész Kamara előírásainak megfelelően bonyolítja le a Kiíró. A zsűri az Építési és Közlekedési Minisztérium, a Magyar Építész Kamara delegáltjai mellett a Magyar Közút Nonprofit Zrt. és a helyi önkormányzat küldötteiből, szakmai és civil szervezetek képviselőiből áll.

2. TERVEZÉSI KÖRNYEZET ÉS ADOTTSÁGOK

2.1. TERVEZÉSI TERÜLET ALAPADATAI, LEHATÁROLÁSA

Elhelyezkedés: az M43-as gyorsforgalmi út, Krak-éri pihenőhelye, északi oldal. A tervezési helyszín közművel ellátottnak és üresnek (berendezetlennek) tekintendő.



1. ábra: Krak-éri pihenőhely



2. ábra: tervezési terület

Helyrajzi számok: 0153/73; 0153/68 (részben)

Tervezési terület: 13.200 m²

3. TERVEZÉSI FELADAT, KÖVETELMÉNYEK

3.1. STRATÉGIAI CÉLKITŰZÉSEK

Az ötletpályázat célja, hogy alapja legyen egy későbbi országos autópálya-pihenőrendszer részletes programjának és a tervek kidolgozásának. A pályázó feladata annak átgondolása, hogy milyen elvek mentén történhet építészeti, táj- és szabadtéri beavatkozás, mi az a keretrendszer, amely alapján a fejlesztés egy országos hálózati struktúra részeként lefolytatható. A pályázat arra keresi a választ, hogy a megtervezett pihenők milyen módon tudnak egyszerre **helyspecifikusak** is lenni és közben **egységes rendszert** is képezni egymással.

Az ötletpályázat egy fenntartható, egységes arculattal rendelkező, smart-megoldásokat alkalmazó, rendezett, tiszta, átlátható rendszerre ad javaslatot, figyelembe véve az autópályapihenőkkel kapcsolatos szakmai-műszaki igények prognosztizálható változásait. A pályázat során fontos az innovatív, jövőbe mutató megoldások használata, adaptálása – ilyen például az automatikus (eladó nélküli) üzlethelyiség beépítése a pályázatba.

A pihenőhelyek kialakításánál törekedni kell az egyéb tájegységekre való adaptálhatóságra (pl.: építészeti megjelenés, növényalkalmazás, változó domborzat, stb.) is.

A pihenőhelyek fejlesztéséhez kapcsolódó legfontosabb célok:

- Gazdaságos, közel önfenntartó üzemeltetés és könnyű karbantarthatóság
- Rendezett, gondos, tiszta környezet fenntarthatósága
- Egységes, az adaptálhatóság miatt semlegesnek ható arculat
- Új identitás megfogalmazása építészeti (és tájépítészeti) eszközökkel
- Funkcionális elrendezés tekintetében következetes, áttekinthető
- Forgalomra optimalizált szolgáltatáskínálat
- Biztonságérzetet nyújtó, átlátható, jól megvilágított terek
- Semlegesnek ható helyspecifikus építészeti megjelenés
- Vandálbiztos bútorok és építészeti/belsőépítészeti megoldások
- Minél több és minél jobbminőségű zöldfelület
- Családbarát megoldások és szolgáltatások

3.2. ÁLTALÁNOS ÉPÍTÉSZETI KÖVETELMÉNYEK

A tervezett épület/épületegyüttes legyen esztétikus és környezetével harmonizáló; eredeti, mai, innovatív építészeti nyelvezetet alkalmazzon. Az új épület tömegében, karakterében legyen környezetéhez illeszkedő, kortárs megfogalmazású. A homlokzati felületek, megnyitások arányainak kialakítása és az alkalmazott homlokzati anyagok harmonikus egységben hordozzák a pihenőhely arculatát. Kiemelt tervezési szempont az akadálymentesség, a közlekedésbiztonság, a gazdaságos üzemeltetés figyelembe vétele, a fenntarthatóság és környezettudatosság.

Az építészeti megoldásokban törekedni kell a tartós anyagok használatára, illetve okostechnológiák alkalmazására. Cél egy olyan moduláris autópályapihenő kialakítása, mely energetikailag korszerű, a hazai igényeknek és előírásoknak megfelel, valamint gazdaságosan kivitelezhető és kedvező költségekkel üzemeltethető a későbbiek során.

3.3. ÁLTALÁNOS TÁJÉPÍTÉSZETI KÖVETELMÉNYEK

A kertépítészeti kialakítás tegye lehetővé az utasok zavartalan pihenését, ott-tartózkodását, teremtsen lehetőséget személyes találkozásokra.

Az innovatív, ötletgazdag megfogalmazás mellett takarékos költségű műszaki megoldások és anyagok tervezendők. A funkcionális megoldások költséghatékonyak legyenek. Olyan anyaghasználatra és olyan eszközök, berendezési tárgyak alkalmazására van szükség, amelyek a pihenőhely attraktivitását, illetve harmóniáját jelentősen megnövelik, ugyanakkor nem jelentenek aránytalan költségterhet a kapott eredményhez képest.

3.4. MEGVALÓSÍTANDÓ FUNKCIÓK, FŐBB ELEMEEK

A hazai rendszer mintájaként szolgálható autópálya-pihenőhely megtervezése összetett feladatot jelent, az építészeti és tájépítészeti követelmények mellett közlekedés-infrastrukturális szempontok egységes szemléletű kezelését kívánja meg, mind gépjármű, mind gyalogos forgalomtechnika tekintetében is.

A pihenőhely szinte teljesen önfenntartóan működik 0-24 órás nyitva tartással, így állandóan ott-tartózkodó személyzetre nincs szükség. Ehhez automatizált üzlethelyiségeket kell alkalmazni.

A dokumentum meghatározza az új típusépület tervezése során használandó elemeket.

A tervezett újtípusú pihenőhely **kötelező** elemei:

- Parkolóhelyek
- Kegyhely, imahely
- Mellékhelyiség
- Tisztálkodási lehetőség (mosdó-zuhanyzó blokk)
- Parkosítás
- Korszerű játszótér
- Kutya-futtató
- Fitneszpark
- Étel- és italautomata, pizzaautomata
- Szelektív hulladékgyűjtők
- Automatizált üzlet, kávézó
- Üzemanyagtöltő állomás
- Ellenőrzőhely

A tervezett újtípusú pihenőhely **bővítésének** (modularitásának) bemutatásához szükséges elemek:

- Étterem/gyorsétterem
- Korszerű autómosó
- Szállásépület

3.5. TERVEZETT ELEMEEK SZAKMAI KÖVETELMÉNYEI

Az egyes funkciók helyigényét a 04_Helyigények c. melléklet tartalmazza.

3.5.1. KÖTELEZŐ ELEMEEK

Parkolóhelyek

A területen legalább **40 db kamion-**, illetve buszparkoló és **100 db személygépkocsi** parkolóhelyet szükséges elhelyezni, ezek minimum egyharmadát árnyékolással ellátott beállóval kell megoldani.

Elvárás, hogy a szükséges számban akadálymentes parkolóhelyek is létesüljenek, ahonnan a szolgáltatások (amelyek szintén akadálymentesek kell, hogy legyenek) a lehető legrövidebb úton elérhetőek legyenek. A személygépjármű parkoló területen legalább **6 db akadálymentes parkolóhely** létesítése szükséges.

Pihenőidő eltöltésére elkülönített várakozóhelyek kialakítása szükséges, az alábbiak szerint:

Személygépjármű: a járművezetők számára kulturált, közbiztonsági szempontból elfogadható, megfelelő szolgáltatási színvonalú kiszolgálással kiegészített parkolóhelyek az általános személygépjármű parkolóktól elkülönítetten álljanak rendelkezésre.

Tehergépkocsi: A kamion-várakozóhely (nyerges szerelvények és tgg-ból és nehézpótkocsiból álló szerelvények) – a pihenőidejüket itt eltöltő járművezetők nyugalmának biztosítása érdekében – a parkolóterületnek a főútvonaltól legtávolabb eső oldalán legyen kialakítva.

A tervezés során figyelembe kell venni továbbá, hogy a parkolóhelyek jól megközelíthetően és a megfelelő számban kell rendelkezésre állniuk, elkülönítve a busz- és személygépjármű-parkolóktól.

Autóbusz: A parkolót az utasbiztonság (le- és felszállás) érdekében a szociális modulokhoz közel, biztonságos gyalogos átjárási lehetőség kialakításával kell tervezni.

Kegyhely, imahely

Egy olyan különleges, spirituális hely kialakítása szükséges, amelyet az emberek megemlékezésre, imádságra használnak. A kegyhelyen lehetőség van imádkozásra, lelki feltöltődésre, az átutazók gyertyát gyújthatnak, megpihenhetnek. Egy-egy hosszabb út során jól eshet egy olyan hely, ahol megnyugodhat az utazó – akár csak egy rövid időre is. A kegyhely méretének meghatározása és építészeti megformálása a Pályázó feladata.

Mellékhelyiség

Az újtípusú pihenőépületben – alaptípusként, mely a forgalmi adottságoktól függően bővíthető – az egyik oldalon 4 db, nemtől független WC helyiség, a másik oldalon 1 db akadálymentes WC, 1 db vizelde helyiség tervezendő, amelybe 4 db pissoir és egy kézmosó szerelvény elhelyezése szükséges. Az akadálymentes WC tartalmazza a fix pelenkázóasztalt is.

Tisztálkodási lehetőség (mosdó-zuhanyzó blokk)

A szociális blokk a tehergépjármű parkoló terület közvetlen közelében alakítandó ki, 4 db WC+mosdó+zuhany blokkot tartalmazzon. A személygépjármű parkolórésszhez tartozó WC épület és a tehergépjármű parkoló területhez kapcsolódó szociális blokk egy egységként is kialakítható.

Parkosítás

Törekedni kell a minél nagyobb egybefüggő, lehetőleg önfenntartó zöldfelületek kialakítására, változatos, de helyi növényfajok alkalmazására, valamint árnyékolt pihenőterületek kialakítására. Mindenképpen biztosítani szükséges padok és asztalok telepítését, amely lehetőséget teremt pihenésre, kikapcsolódásra és étkezésre.

Korszerű játszótér

A pihenőhely területén arra alkalmas helyeken a gyerekek számára létesüljenek részben árnyékos játszóhelyek, korszerű, biztonságos és eredeti, vonzó játszóeszközökkel. A játszótér összterületére Pályázó tegyen javaslatot.

A kialakítás során különös hangsúlyt kell fektetni a gyermekközpontú használhatóságra, a fokozott balesetvédelemre, és a szülők számára is megfelelően kialakított, kényelmes és rálátást biztosító ülőhelyek kialakítására.

Kutyafuttató

A pihenő területén, korszerű és jól felszerelt zárt kutyafuttató kialakítása szükséges.

Fitneszpark

Biztosítani kell sporttevékenységre alkalmas részeket is oly módon, hogy ezek a pihenők nyugalmát ne zavarják.

Nagyságrendileg 5 db kültéri fitness eszköz elhelyezése javasolt.

Étel- és italautomata, pizzaautomata

Korszerű, igényes építészeti megjelenéssel rendelkező beépített étel-, és italautomaták elhelyezése kötelező elem, azok elhelyezésére Pályázó tegyen javaslatot.

Smart-megoldások (pl.: elektromos töltőállomás, parkolóhely-érzékelő rendszer, napelem)

Az újtípusú pihenőhelyek kialakítása során cél, hogy a smart-megoldások lehető legszélesebb körben megjelenjenek a területen. Az okosmegoldások alkalmazásával magasabb szolgáltatási színvonal, illetve az üzemeltetési rendszerek átláthatóbb, hatékonyabb működése eredményezhető.

A smart-technológiákra jellemző, hogy jelentősen gyorsabb fejlődésen mennek keresztül, mint az infrastrukturális rendszerek. Rövidebb élettartammal és sűrűbb megújítási ciklusokkal kell számolni. Fontos, hogy a pihenő területén olyan utak, építmények stb. létesüljenek, melyek alkalmasak a korszerű, rendszeresen megújuló technológiák beépítésére, igény szerinti fejlesztésére.

Elektromos töltőállomások tekintetében legalább 6 db E-töltő hely kialakítása javasolt a pihenő területén.

Szelektív hulladék-gyűjtők

Szelektív hulladék-gyűjtő elhelyezése szükséges a pihenő területén, elhelyezésükre Pályázó tegyen javaslatot. A pihenőhelyeken kiemelt szempont a tisztaság, gondoskodni kell a kellő számú és méretű hulladékgyűjtőről, amelyek minden időjárási körülménynek megfelelnek, zárhatóak és a szemetet szélsőséges időjárásban sem engedik szétszóródni.

Automatizált üzlet, kávézó

Az üzleteket, kávézókat főként **automatizált** módon, léptéktől függően minimális, de lehetőség szerint humánerőforrás igénybevétele nélkül, igényes, korszerű építészeti megjelenéssel és a konténermegoldások kerülésével szükséges megoldani. Építészeti megjelenése illeszkedjen a helyi karakterhez, valamint a kötelezően elhelyezendő funkciókhoz. Az elképzelés szerint az automatizált üzletben/kávézóban a rendelést kioskterminálon keresztül adja le a vásárló. Kialakításukra Pályázó tegyen javaslatot.

Üzemanyagtöltő-állomás

Az üzemanyagtöltő-állomás elhelyezése koncepcionális szinten elvárt, legfeljebb **675 m²** alapterülettel. Elhelyezésére Pályázó tegyen javaslatot.

Ellenőrzőhely

A parkolóhelyeken felül további **10 db**, a kamionok, a tehergépjárművek és az autóbuszok egyidejű hatósági ellenőrzésére alkalmas (parkoló) területet is ki kell alakítani, lehetőleg olyan útvonaltervezéssel, hogy az a parkolón belül az érintett járművek számára kikerülhetetlen legyen.

Az erre a célra kijelölt területen belül a nemzetközi tranzitforgalom által erősebben érintett parkolóknál a tervnek – bővíthető kialakítással – tartalmaznia kell legalább **egy fedett területet** (csarnoképületet), ahol többek között a szükséges eszközökkel, berendezésekkel elvégezhető a járművek közúti közlekedésére való alkalmasságának átfogó vizsgálata. Az ellenőrzéshez szükséges alapfeltételek mellett gondoskodni kell a hatósági ellenőrök (rendőrség, NAV, ÉKM KKEF) állandó jelenlétét biztosító infrastrukturális feltételekről is (**temperált irodahelyiség, mosdók, pihenőszoba**).

A területkijelölésnél figyelembe kell venni, hogy a szabálytalansággal érintett járművek – bírságmegfizetésig tartó visszatartását – a helyszínen hatékony műszaki megoldásokkal (pl. a hatóság által vezérelhető automatikus forgalomkorlátozó oszlop a leállóhelyek be- és kilépő oldalán) kell biztosítani.

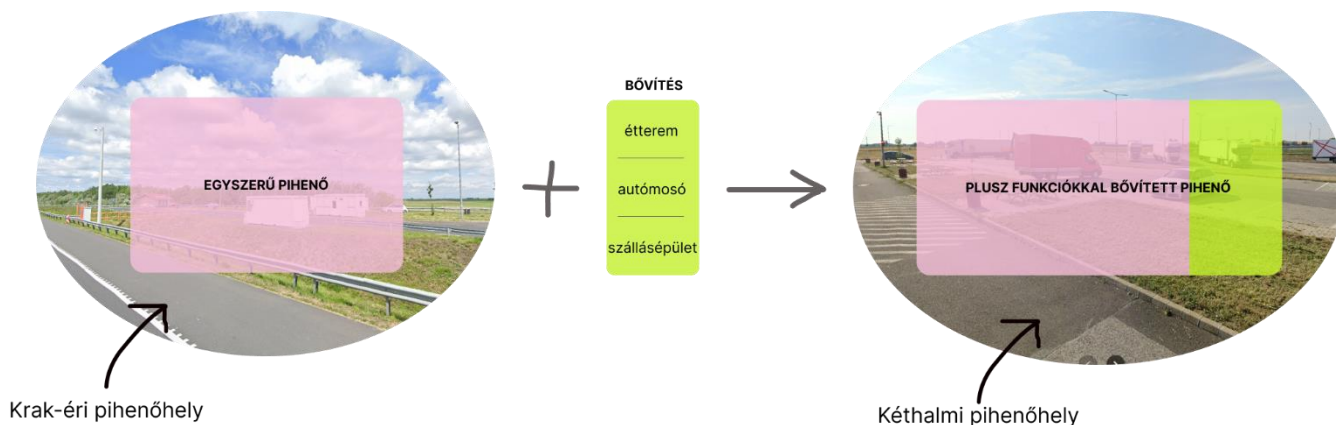
Fő elemei:

- Kezelőépület, az ellenőrzést végző személyzet számára, kb. 20 lábas konténer méretben; a mérőfelület közelében, a mérőfelületre rálátással elhelyezve;
- Mérő (ellenőrző) felület, kb. 40 méter hosszú 4 méter széles burkolat, melyre a teherautók egyenesen tudnak ráhajtani és arról elhajtani;
- Elhelyezése úgy szükséges, hogy a mérőfelületről lehajtva parkolóba be tudjanak hajtani.

3.5.2. BŐVÍTÉS BEMUTATÁSÁHOZ SZÜKSÉGES INFORMÁCIÓK

A bővítés elvi lehetőségét **konceptcionális szinten** kell bemutatni.

A bővítés tervezésének elvi ábrája:



3. ábra: A bővítés tervezésének elvi ábrája

Az egyszerű pihenőhelynek bővíthetőnek kell lennie az alábbi funkciókkal:

Bővítési funkciók:

Étterem/gyorsétterem

Az étterem elhelyezése koncepcionális szinten, a modularitás bemutatáshoz elvárt. Az étterem építészeti megjelenése illeszkedjen a helyi karakterhez, valamint a kötelezően elhelyezendő funkciókhoz. Elhelyezendő épület mérete: bruttó 350-400 m² Elhelyezésére Pályázó tegyen javaslatot.

Korszerű autómosó

Az autómosó elhelyezése koncepcionális szinten, a modularitás bemutatáshoz elvárt. Az autómosó igényes építészeti megjelenést mutasson, valamint megfelelően illeszkedjen a kötelezően elhelyezendő funkciókhoz. Elhelyezésére Pályázó tegyen javaslatot.

Szállásépület

A szállásépület elhelyezése koncepcionális szinten, a modularitás bemutatáshoz elvárt. A szállásépület építészeti megjelenése illeszkedjen a helyi karakterhez, valamint a kötelezően elhelyezendő funkciókhoz. A szállásépület mérete: 10 db szoba szükséges, saját fürdőszobával. A szobák mérete 16-18-20 m² legyen (vizesblokkal együtt). Elhelyezésére Pályázó tegyen javaslatot.

Bővítés helyszíne:

A bővítést az M43-as autópálya Kéthalmi pihenőhely északi részén kell bemutatni, **koncepcionális szinten**. A tervezési helyszín közművel ellátottnak és üresnek (berendezetlennek) tekintendő.



4. ábra: Kéthalmi pihenőhely

Helyrajzi szám: 0213/35

Tervezési terület: 31.700m²